

T. A. Baranova

Karjalan kieli

4. kluassu

Ruadotetratti

Петрозаводск
«Фонд творческой инициативы»
2014

УДК 373.167.1
ББК 81.661.2я71-5
В 24

КРОО «Фонд творческой инициативы» издаёт учебники
в соответствии с Приказом № 2 от 13.01.2011
Министерства образования и науки РФ

Издание одобрено термино-орфографической комиссией
при Главе Республики Карелия

Выпуск издания осуществлён при финансовой поддержке
Министерства образования Республики Карелия
в рамках реализации долгосрочной целевой программы
«Развитие образования Республики Карелия в 2011–2015 годах»

Рабочая тетрадь
к учебнику Т. А. Барановой
«Карельский язык»
(ливвиковское наречие)
для 4-го класса

под редакцией Л. П. Ряппиевой,
методиста Центра этнокультурного образования
ГАУ ДПО РК
«Карельский институт развития образования»

Рецензент
С. В. Коробейникова,
ст. преподаватель кафедры
прибалтийско-финской филологии ПетрГУ

Художники
Елена Агафонова, Анастасия Трифанова

Подписано в печать 11.12.2014. Формат 60×84^{1/8}. Печать офсетная.
Усл. печ. л. 11,16. Тираж 500 экз. Заказ № 020.

КРОО «Фонд творческой инициативы». 185031, г. Петрозаводск, наб. Варкауса, 1 а.
Отпечатано в ООО «Verso».

Baranova, T. A.

В 24 Karjalan kielī: 4. kluassu: ruadotetratti / T. A. Baranova; [худож.: Елена Агафонова, Анастасия Трифанова]. — Петрозаводск: Фонд творческой инициативы, 2014. — 96 с.: ил.
ISBN 978-5-85039-307-6

УДК 373.167.1
ББК 81.661.2я71-5

ISBN 978-5-85039-307-6

© Баранова Т. А., 2014.
© Агафонова Е., Трифанова А., оформление, 2014.
© КРОО «Фонд творческой инициативы», 2014.

1 urokku

1. Mustoita karjalan kielen kirjaimikko.
Ližiä sih kirjaimet.

Aa Bb ... Dd Ee Ff ...
Hh Ii Jj Kk ... Mm Nn
Oo Pp Rr Ss ... Zz Žž
Tt Uu ... Yy ... Öö ’

Kirjuta karjalan kielen kirjaimikko.

- Pane mustoh kirjaimikko!

2. Taivuta verbi.

opastuo opastu-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Midä ruatah lapset školas? _____

Midä ruat sinä? _____

Midä ruadau sinun dovariššu? _____

Kirjuta vastavukset. Käytä sano:

lugie lue-, lue-
kirjuttua kirjuta-, kirjutta-
pajattua pajata-, pajatta-
piirustua piirusta-

voimistella voimistele-,
kižata kižua-
kuunella kuundele-,
vastata vastua-

4. Kirjuta omas školas.

Mittuine on škola? _____

Midä on školas? _____

5. Mustoita.

_____. _____? _____.(!)

Minä opastun školas.

Mittuine on virkeh?

Keksi kehoitusvirkeh da kyzymysvirkeh.

2 urokku

1. Mustoita, mit ollah *substantiivat*.

Lövvä tekstas substantiivat.

Mašal on uuzi da čoma školareppu. Školarepus on 4 kniigua, 5 tetrattii, päivikkö, sinine kirjutin, mustu piirdin, ruskei viivatin da kumi.

Kirjuta substantiivat.

2. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä on sinun školarepus?

Käytä sano:

kirjutin — kirjuttime-n — kirjutin-du

piirdin — piirdime-n — piirdin-du

viivatin — viivattime-n — viivatin-du

terendin — terendime-n — terendin-du

tetratti — tetrati-n — tetratti-i

päivikkö — päivikö-n — päivikky-ö

al'bomu — al'boma-n — al'bomu-a

kumi — kumi-n — kumi-i

3. Kiännä karjalakse.

У меня два карандаша. Я возьму карандаш. У меня две ручки. Я возьму ручку. У меня нет ручки. У меня есть дневник. У меня три линейки. Я возьму линейку. У меня много тетрадей. Я возьму точилку.

4. Luve. Keksi oma pagin. Kirjuta.

— Maša, prosti, ongo sinul terendin?

— Minul ei ole teredindy.

3 urokku

1. Luve da kiännä.

Tänäpäi on kolmaspäivy.

Kirjuta, mittuine nedälinpäivy oli egläi, mittuine roih huomei.

Egläi oli _____, huomei roih _____.

Tänäpäi on suovattu.

2. Kiännä karjalakse.

В неделе семь дней. В понедельник мы идём в школу. В воскресенье я пойду в кино. В пятницу у нас пять уроков. В четверг у тебя урок карельского языка.

• Pane mustoh!

Konzu?: ezmässarren, tossarren, kolmanpiän, nellänpiän, piätteničän, suovatan, pyhänpiän.

3. Kiännä ven'akse.

Tänäpäi minul on viizi urokkua. Enzimäine on ven'an kielen urokku. Toine on matemaatiekku. Kolmas on karjalan kielen urokku. Nelläs on luvendu-urokku. Viijes on voimistelu.

4. Kirjuta, äijygo urokkua sinul on tänäpäi.

Mittuine urokku on enzymäine, toine, kolmas, nelläs, viijes?

5. Taivuta verbi.

myöhästyö myöhästy-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

6. Luve tekstu.

Maša on nelländen kluasan opastui. Häi opastuu hyvin.

Maša joga päiviä varustau kodiruavon, nikonzu ei myöhästy urokoile.

Hänen päivikös ollah hyvät arvosanat.

7. Kiännä karjalakse.

Я каждый день готовлю уроки. Я никогда не опаздываю на уроки. В моём дневнике хорошие оценки. Не опаздывай в школу!

4 urokku

1. Pane verbit kahteh joukkoh. Kirjuta kahteh rivih.

Kuivata, muuttua, muata, kuadua, lendiä, eččie, hommata, kižata.

2. Taivuta verbit.

kuivata kuivua-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

lendiä lennä-, lendä-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

3. Kirjuta, midä ruatah nämmä elätit sygyzyl.

4. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Ken vie muuttau turkin? _____

Ken vieröy muata? _____

Ken hommuau syömisty? _____

5 urokku

1. Luve dialougu.

— Mittuine siä on tänäpäi?

— Tänäpäi on hyvä siä.

— Mindäh?

— On lämmin. Taivas on sinine. On tyyni.

Keksi oma pagin. Käytä sano:

Siä on (hyvä, paha, vilu, lämmin, tyyni, tuuletoi, vihmakko, ...). **Taivas** on (sinine, harmai, puhtas, korgei, ...). **Tuuli** on (viihakko, pieni, suuri, vilu, lämmin, tuulispöröi, ...). **Vihmu** on (hienoine, korvoiskuadai, čipettäi, ...).

2. Luve tekstu.

Harakku eläy pienis meččäzis lähembi kylii. Se suojelou omua čuppuu toizis harakois. Harakku kovah hačattau.

Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Viivua verbit.

Midä ruadau harakku?

3. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Muttuine lindu on harakku?

(Kirjuta, mittuine on harakan piä, n'okku, rindaine, händy.)

4. Lope virkeh.

Muuttolinnut: kurgi, piäsköi, _____ .

5. Luve tekstu.

Valgeiočču on suuri hanhi rouzovoin n'okanke da valgieloin höyhenienke očas.

Vahnembil hanhiloil rindazet ollah mustil junozil.

Lövvä da kirjuta sanayhtymät adjektiivoinke. Viivua adjektiivat.

6 urokku

1. Taivuta verbit.

löydiä lövvä-, löydä-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

kerätä kerä-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

2. Taivuta verbit imperfektas.

löydiä lövv-i-, löyd-i

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

kerätä kerä-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

Kiännä karjalakse.

Собирать грибы, собирать в корзину, найти гриб.

Дети собирают грибы. Мы собираем грибы. Собираешь ли ты грибы? Я нашёл гриб. Он нашёл три гриба. Они собирали грибы.

3. Kirjuta karjalakse, mittumat grivat ollah čomazel?

4. Luve.

Minä lövvin (min?) valgien grivan. Häi löydi (min?) keldusienen.

Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Min lövvit sinä? _____

5. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittumua gribua keitetäh? _____

Mittumua kuivatah? _____

Mittumua gribua suolatah? _____

7 urokku

1. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä on šinun poimičus?

Minun poimičus on _____ .

2. Luve. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Myö menemmö marja-h (buola-h, garbalo-h), griba-h, siene-h.
Työ keriaččö marju-a (buolu-a, garbalu-o), gribu-a, sien-dy.

Kunne sinä menet? _____

Midä sinä keriačč? _____

3. Kirjuta karjalakse, mittumat grivat ollah čomazel.

myrky — myrkylline, myrkyllize-t, myrkyllis-ty

4. Taivuta verbi kieldomuvvos.

ottua ota-, otta- kieldomuodo: **älä ota**

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

• Pane mustoh!

После глаголов в отрицательной форме употребляются имена существительные в форме партитива.

Minä **en** ota kiärböisiendy. Minä **en** kerää koiransiendy.

Kiännä karjalakse.

Ядовитый гриб, ядовитые грибы.

Я не возьму мухомор. Я не возьму поганку. Не собирай ядовитые грибы!

8 urokku

1. Luve virkeh.

Pidäy varustua al'bomu, vezimualat, mualin, mujusevoitin, bankaine vienke.

Lövvä virkehes substantiivat. Kirjuta net.

2. Taivuta verbit.

vuottua vuota-, vuotta-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

pestä peze- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____
2. sinä _____
3. häi _____

- myö _____
- työ _____
- hyö _____

3. Kiännä karjalakse.

Вымой кисточку. Я вымою кисточку. Подожди. Я жду.
Надо подождать. Надо вымыть кисточку.

4. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavukset.

Mi tämä on?

5. Lope virkehet.

Nat'urmortakse sanotah kuvua, kudamal on _____ .

Portrietakse sanotah kuvua, kudamal on _____ .

Luandokuvakse sanotah kuvua, kudamal on _____ .

9 urokku

1. Taivuta verbit.

levittiä levitä-, levittä-

yksikkö

monikko

1. minä _____
2. sinä _____
3. häi _____

- myö _____
- työ _____
- hyö _____

kleijä kleiče-, kleičče- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____
2. sinä _____
3. häi _____

- myö _____
- työ _____
- hyö _____

2. Kiännä karjalakse.

Расстелить клеёночку, клеить бумагу.

Я расстелю клеёночку. Надо расстелить клеёнку на столе.
Ты клеишь. Он наклеит шляпку. Мы наклеим листочки.

3. Luve virkehet.

1. Jälles ruaduo kabrastan stolan.
2. Leikkuan ruskien šliäppäzen, harmuan jalgazen, keldazet syvyslehtet, vihandan heinikön.
3. Kleičen heinikön al'bomulistah.
4. Varustan nelli palua väribumuagua.
5. Toizen lehten kleičen heinäzeh.
6. Sit voijan kleil šliäppäzen da jalgazen, tartutan net yhteh da istutan heinikköh.
7. Čomendan grivan šliäppäzen lehtel.

Kirjuta kerdomus.

4. Virkehes № 2 lövvä adjektiivat da kirjuta net.

10 urokku

1. Taivuta verbi.

voimistella voimistele- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

2. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Äijängo kerdua nedälis teil on voimistelu-urokku?

Midä työ ruatto urokal? _____

3. Luve.

Voimistelu-urokal lapset hypitäh, juostah, voimistellah, kižatah jalgumiäččyh.

Joga opastui selgiey sportusobih.

Tytöt da brihačut voimistellah stadional. Opastujat suvaijah voimistelu-urokkua.

**Lövvä da kirjuta sanat, kudamat vastatah kyzymyksih
ken? ket?**

**Valliče niile pättävät sanat, kudamat vastatah kyzymyksih
midä ruadau? midä ruatah?**

11 urokku

1. Luve runo da kirjuta, midä ruadau syvyslehti.

Lehti lendäy, kiändäy mukki,
Lehti juoksou troppua myö,
Sygyzynke kiistah nel'uoou,
Kižuuu vilun tuulenke.

Midä merkitäh nämmä sanat?
Kui niilöi sanoi nimitetäh?

2. Kirjuta kerdomus. Ližiä pättävät sanat.

On sygyzy. Sygyzyl on kolme kuudu: syvyskuu, ... ,
Luondo sygyzyl on čoma. Puut ollah monivärizet: ... , ... da
Muarjat da ... kazvetah mečas. Muuttolinnut lennetäh
Sygyzyl tuulou da Lapset ... mečas muarjua, gribua da
siendy.

Pättävät sanat: kerätäh, ligakuu, ruskiet, grivat, vihandat,
suveh, keldazet, kylmykuu, vihmuu.

Lövvä kerdomukses da viivua sanat, kudamat vastatah
kyzymykseh *mittuine?*

3. Luve.

Lehmängriba, oravangriba, kiärböisieni, keldusieni, voigriba, koiransieni, kandosieni, vahalaukku.

Kirjuta, mittumua gribua sinä keriat poimiččuh.

Kirjuta, mittumua gribua sinä et ota poimiččuh.

Mustoita.

Minä kerian (midä?) Minä en ota (midä?)

4. Joga rivis lövvä liigu sana. Kirjuta net sanat.

Piäsköi, hanhi, sorzu, harakku.

Reboi, šlopöi, jänöi, hukku.

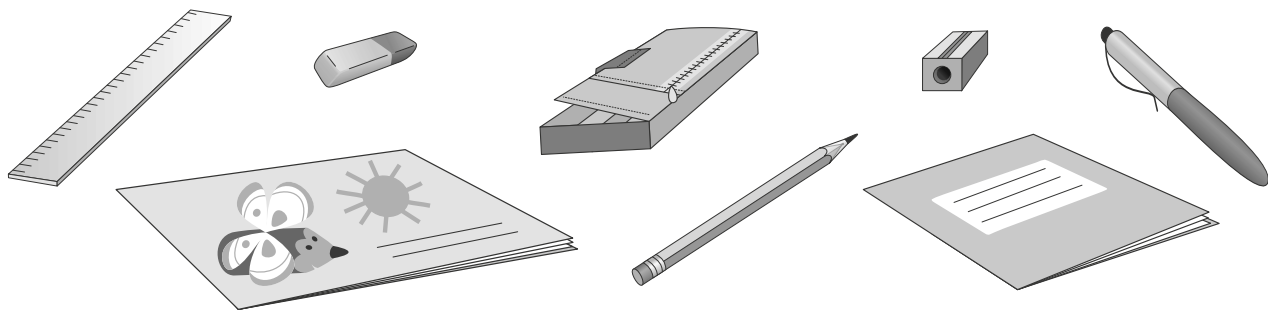
Terendimet, kumit, viivattimet, kengät.

Syvyskuu, elokuu, kezäkuu, heinykuu.

Mittumih kyzymyksih net vastatah?

Kirjuta kyzymykset sanoin rinnale. Midä net merkitäh?

Keksi niilöinke virkehet.

5. Lope virkehet.

Minä panen školareppuh _____

_____ .

Minun školarepus on _____

_____ .

6. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittumat sinul ollah opastusainehet tänävuon?

7. Kirjuta omas školas, omas kluasas.

8. Keriä yhtyssanat da kirjuta net.

Muutto, syvys, opastus, sportu, aigu, škola, vezi, kiistäh.

Kuu, reppu, mualat, kiža, lindu, luvettelo, aineh, soba.

Mittumih kyzymyksih net vastatah? Mindäh?

9. Pane sanat kahteh joukkoh.

Tyttö, tuhjo, hukku, hanhi, opastui, kirjutin, oravu, harakku, brihačču, buabo, garbalo, opastai.

Mi on? _____

Ken on? _____

12 urokku

1. Kirjuta noumerat lugusanoil.

5 8 10 2 7 1 4 6 3 9

Kirjuta lugusanat oigieh. Verdaile.

yksi, kaksi, kolme, nelli, viizi, kuuzi, seiččie, kaheksa, yheksä, kymmene

Mustoita vardalot.

yhte-, kahte-, kolme-, nellä-, viije-, kuvve-, seiččeme-, kaheksa-, yheksä-, kymmene-

yh-ty, kah-tu, kolmi-e, nelli-ä, viit-ty, kuut-tu, seičen-dy, kaheksu-a, yheksi-ä, kymmen-dy

2. Taivuta verbi.

pestä peze- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

pezöy hambahat

pezöy silmät

3. Luve.

huondes	päivy	ehty	(ildu)	yö
huondekse-l	päivä-l	ehtä-l	(illa-l)	yö-l

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Konzu sinä nouzet maguamas? _____

Konzu sinä opastut školas? _____

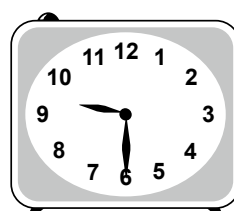
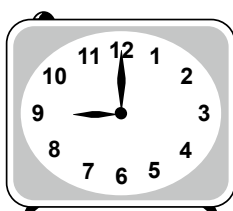
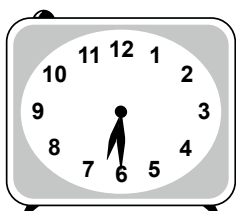
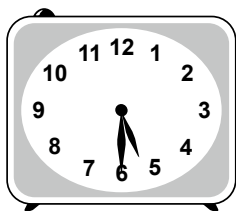
Konzu sinä autat vahnembii? _____

Konzu sinä pezet hambahat? _____

Konzu sinä maguat? _____

4. Vastua kyzymykseh.

Äijygo on aigua?

Keksi dialougat joga čomastu myö da kirjuta net.

— Äijygo on aigua?

— Aigua on

5. Luve tekstu.

Maša nouzou seiččemen aigua, voimistelou, kabrastau magavosijan.

Sit häi pezöy hambahat da silmät, syöy huondesveron. Huodesverokse Mašal on pudro da maido. Jälles sidä häi selgiey da menöy školah.

Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä ruadau Maša huondeksel?

13 urokku

Mil aigua? Konzu?

1. Luve dialougu.

— Mil aigua sinä nouzet?

— Minä nouzen seiččemen aigua huondestu.

— Mil aigua sinä lähtet školah?

— Minä lähten školah kaheksan aigua huondestu.

Keksi oma pagin.

2. Taivuta verbi.

murginoija murginoiče- murginoičče- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

3. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Midä sinä ruat päiväl?

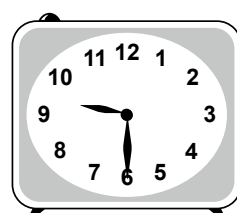
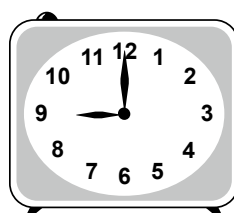
Mil aigua sinä murginoičet?

Kui sinä huogavut jälles školua?

14 urokku

1. Vastua kyzymykseh.

Äijygo on aigua?

Kirjuta vastavus joga čomastu myö.

Aigua on _____

2. Taivuta verbit.

illastua illasta- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

viertä viere- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

3. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mil aigua tullah kodih sinun vahnembat?

Mil aigua sinä illastat? _____

Midä sinä ruat ehtäl? _____

15 urokku

1. Kirjuta vai maidoeinehet.

Kannates, liha, ruahto, herneh, hapainmaido, suolu, voi, kala, kefiru, zuahari, maido.

2. Taivuta verbit.

syvvä syö-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

juvva juo-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

3. Kiännä ven'akse.

Syö puunandimii! Syö kazvoksii! Minä syön puunandimii.
Häi syöy puunandindu. Juo maiduo! Myö juommo maiduo. Sinä
juot maiduo joga päiviä. Minä en juo maiduo.

4. Kiännä karjalakse.

Перед едой говорят: «Приятного аппетита!» После еды
благодарят: «Спасибо, было очень вкусно». Во время еды не
стучат ложкой, не чавкают, не крошат. После еды убирают
свою посуду.

16 urokku

1. Taivuta verbi.

käyttiä käytä-, käyttä-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

pidiä pie-, pidä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Kirjuta oman ičen gigijienan vehkehet.

Hammasšotku, hammaspastu, muilu, šampuni, vihkoine, käzipaikku, suga.

3. Kiännä karjalakse.

Умываться, чистить зубы, стирать, пользоваться своей расчёской, мыть руки с мылом, два полотенца, моя зубная щётка.

Я чищу зубы утром и вечером. Ты моешь руки с мылом много раз в день. Я пользуюсь своей зубной щёткой. Мы меняем нижнее бельё каждый день. Они содержат в чистоте свою одежду.

17 urokku

1. Taivuta verbit.

valattua valata-, valatta- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

uijella uidele- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

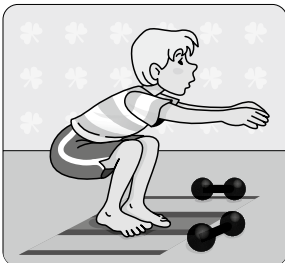
2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

2. Midä ruadau brihačču?

Kirjuta nelli virkehty.

3. Luve tarkah da korjua hairahtukset virkehis.

Kävellä pihal pidäy kaksi čuassuu nedälis.

Talvel pidäy čurata regyöl, päivittyö, kižata badmintonah.

Kai päivät istu televiizoran ies.

Joga huondestu pidäy voimistella kaksi čuassuu.
Kezäl pidäy uijella joves, päivittyö, kižata lumoizil.

Kirjuta oigiet virkehet.

18 urokku

1. Taivuta verbi.

karastuo karastu-

yksikkö

monikko

1. min	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Я закаляюсь. Ты закаляешься. Мы закаляемся.

2. Vastua kyzymykseh.

Kui pidäy karastuo?

Kirjuta kolme virkehty.

3. Luve tekstu.

Sygyzyl selgie hyvin, älä kävele šuapkattah. Älä mene pihale vihmal, älä kasta jalgoi. Käytä oigiedu päivykurii, enämbi magua, syö kazvoksii, puunandimii.

Kiännä ven'akse.

4. Luve tarkah Tervehellizet eloksen tavat.
Lövvä hairhtukset da korjua net.

Käit pestäh muilanke kaksi kerdua päiväs.
Kävellä pihal pidäy kaksi minuuttua nedälis.
Talvel pidäy uijella joves, suksittua, kižata hokkeih.
Syö enämbi magiedu, razvastu, suolastu.
Syvves kolaita luzikkua, näčytä, muruita.
Syvves huolita, syö 9–10 kerdua päiväs.
Käytä vai omua hammasšotkua, vihkoštu, muilua, sugua.
Syö vähembi kazvoksii, puunandimii, ruahtuo.
Kai päivät istu televiizoran ies.
Peze hambahat joga nedälii.

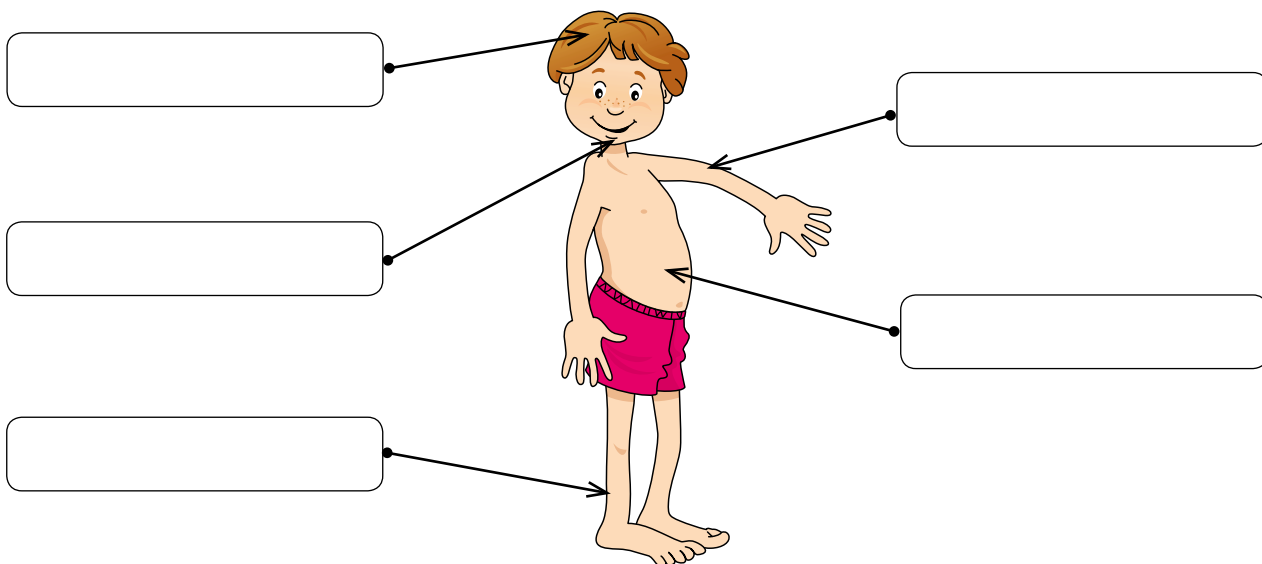
Kirjuta oigei variantu.

19 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Ristikanzan ozat: kaglu, rungu, käzi, jalgu, sormi, piä, tukat, korvu, očču, kulmu, silmy, ripsit, nenä, šokku, suu.

2. Kirjuta ristikanzan ozat.

3. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mi on kibej jänöil? _____

Mi on kiäritty kondiel? _____

Min kivistäy tyttilöil? _____

4. Taivuta verbi.

kiärie kiäri-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Kirjuta jänöih näh mallin mugah.

Minä kiärin kondiele šokan. Šokku on kiäritty.

5. Luaji sanoinke sanayhtymät.

pitky — lyhyt (viivatin), levei — kaidu (jogi),
korgei — madal (kodi), hoikku — sangei (piirdin),
karju — hieno (marju), nuori — vahnu (koivu),
harvu — sagei (mečcy), oigei — hurai (käzi)

Kirjuta sanayhtymät. Kiännä ven'akse.

20 urokku

1. Kirjuta tytis kuavua myö.

1. Mittuine tytti on kazvole.
2. Mittumat ollah tytin tukat?
3. Mittumat ollah tytin silmät?
4. Mittuine pluat't'u on tytil?

Lövvä tekstas adjektiivat da viivua net.

Konzu verdaillah, adjektivan vardaloh
ližätäh tunnus **-mbi**.

2. Luaji mallin mugah:

korgei — korgi**mbi**, madal — madale**mbi**.

Luve, lövvä adjektiivoin vardolot.

(Если основа на *a, ä*, то происходит чередование *a, ä~e*).

_____ + mbi

_____ *a, ä~e* + mbi

levei — levie-t

čoma — čoma-t

sangei — sangie-t

hoikku — hoika-t

muzavu — muzava-t

valpas — valpaha-t

lyhyt — lyhyö-t

pitky — pitkä-t

-
-
-
- **Musta!** lyhyt — lyhembi, hyvä — parembi!

21 urokku

1. Verdaile ristikanzan korvat, silmät, kulmat.

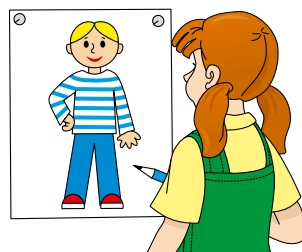
Kirjuta virkehet, pane adjektiivat oigieh muodoh.

Oigei korvu on (suuri) huruadu. Hurai silmy on (pieni) oigiedu. Oigei kulmu on (sangei) huruadu.

2. Luve, pane adjektiivat oigieh muodoh.

Kat'an ristikanzal tukat ollah (sagiet), korvat ollah (pienet), käit ollah (lyhyöt), jallat ollah (pitkät). Nenä on (kaidu), suu on (suuri). Tämä ristikanzu on čomembi.

Kirjuta virkehet,
kudamis adjektiivat ollah monikos.

22 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Kazvo, keskikazvoine, mustutukku, valgeitukku, ruskeitukku, taivahankarvazet, kičkunenä, rungu, hoiskei, kylläine.

2. Mittuine on Vas'a? Kirjuta kuavua myö.

1. Mittuine Vas'a on kazvole?
2. Mittuine on hänen rungu?
3. Mittumat ollah Vas'an tukat?
4. Mittumat ollah hänen silmät?
5. Mittuine nenä on Vas'al?

3. Luve kerdomus.

Kat'a da Maša ollah yhtenigäzet. Maša on (korgiemb, korgeimbi) kazvole. Kat'an tukat ollah (pitkemb, pitkembät). Mašan silmät ollah (suuremb, suurembat). Kat'an kulmat da ripsit ollah (muzavemb, muzavembat). Tyttözet ollah hyvänägözet.

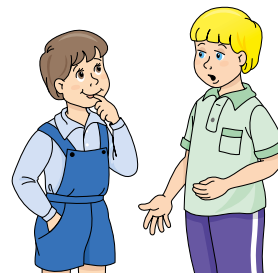
Kirjuta kerdomus, valliče oikei sanan muodo.

4. Keksi virkehet sanoinke: pienemb, ruskiembat. Kirjuta virkehet.

23 urokku

1. Verdaile velleksii ulgonägyö myöte.

Verdaile kazvo, tukat, silmät, nenät. Kirjuta.

2. Mittuine on piähengi? Kirjuta yksi virkeh.

D'uimovočka _____ .

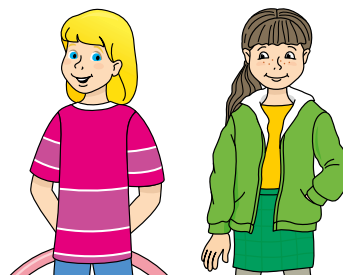
Buratino _____ .

Karlson _____ .

Mal'vina _____ .

3. Luve da kiännä ven'akse.

Tyttözet ollah yhtenigähizet, kymmenevuodehizet. Hyö ollah keskikazvozet, raviet. Mašal on pitkät muzavat tukat. Hänel on suuret harmuat silmät. Maša on kičkunenä.

Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittuine on Kat'a?

4. Kirjuta mittuine on sinun ystävy (velli, sizär) ulgonägyö myöte. Vastua kyzymyksih.

Äijygo vuottu on hänel? _____

Mittuine häi on kazvole? _____

Mittumat ollah hänen tukat? _____

Mittumat ollah hänen silmät? _____

Mittuine on nenä? _____

24 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Sovat, nyblypaidu, räččin, polvištanit, tuulitakki, vihmusoba, kaglupaikku, sormikkahat, jallačit, kengät, pertijallačit, kezäjallačit.

• **Pane mustoh!**

Monikkuo käytetäh, konzu pagin on **mones** ezinehes. Monikos käytetäh tunnustu **-t**. Toizis sijois käytetäh tunnuksii **-loi, -löi, -i**.

Monikkuo kävtetäh, konzu pagin on **sellindäs**.

Sellita, šuorita (mih?) futbolkoih da polvištaniloih.

Olla (mis?) futbolkois, polvištanilois, sandalilois.

2. Luve.

Tuatan mustu kost'umu, muaman ruskei pluat't'u, poiijan valgei paidaine da džinsat, tyttären keldaine sarafan.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

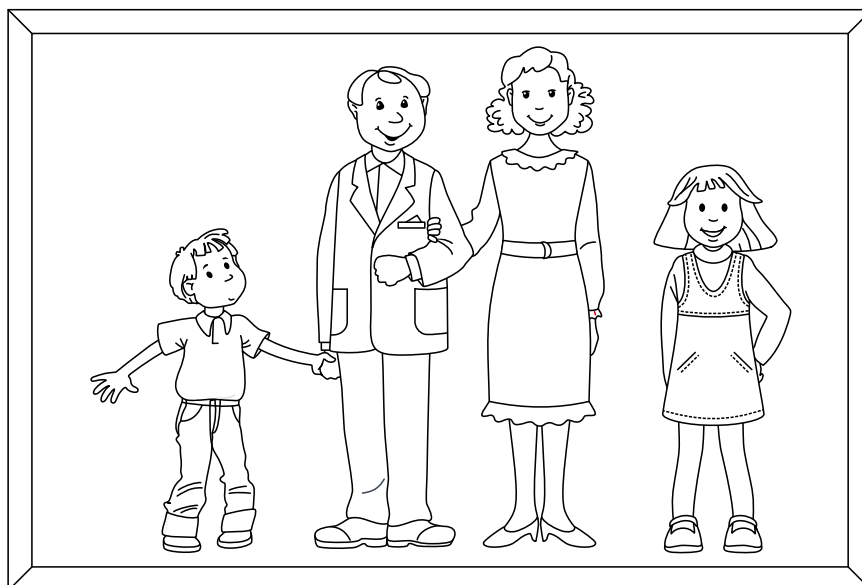
Mittumis sovis on muamo? _____

Mittumis sovis on tuatto? _____

Mittumis sovis on poigu? _____

Mittumis sovis on tytär? _____

Mualua piirustus.

25 urokku

1. Taivuta verbi.

sellitä selgie-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

2. Keksi da kirjuta sanayhtymät sanoinke.

Hiemuatoi, lyhythiemai, pitkyhiemai, nyblätöi, kagluksetoi
paidu, pluat't'u.

3. Kiännä ven'akse.

Minä selgien lyhythiemualoih pluat't'oih. Sinä selgiet
hiemattomih paidoih. Häi selgiey nyblättömih paidoih. Tyttö
selgiey kagluksettomih pluat't'oih.

4. Luve.

Tuldih gost'at: Kat'a sinizis pluat'ois valgien kagluksenke,
Inna keldazis kouftis da mustis jubkis. Miša on ruskielois villu-
paijois da džinsois. Jura valgielois paidazis da mustis br'uukis.

Kirjuta, mih on sellitty gost'at.

Miša on sellinnyh (mih?) _____ .

Kat'a _____ .

Inna _____ .

Jura _____ .

26 urokku

1. Luve tekstu.

Kat'al on tytti. Kat'a ombeli tytile kaksi pluat't'ua:
hiemuattoman lyhyön kezäpluat'an da pitkembän talvipluat'an
hiemualoinke.

Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä Kat'a ombeli tytile?

Verdaile tytin pluat'at.

Kezäpluat't'u on _____

Talvipluat't'u on _____

2. Taivuta verbi.

suojella suojele- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Kiännä karjalakse.

Одежда защищает человека от холода и от жары, от ветра и от дождя. Одежда украшает человека.

3. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Kui oigieh sellitä?

27 urokku

1. Luve tekstu.

Vas'a panou piäle mustan talvitakin, piäh lämmän sinizen šuapkan, jalgah kuatančat, kädeh nahkazet kindahat.

Kirjuta, mih sinä selgiet pihale lähtijes.

Pihale lähtijes minä selgien (mih?) _____

2. Taivuta verbit.

jaksua jaksa- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

heittiä heitä-, heittä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

Kiännä ven'akse.

Konzu lapset tullah kodih, hyö jaksetah jallat, heitetäh sovat da pannah net kuivamah. Konzu sovat kuivetah, lapset pannah net vuarnah.

3. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Kui pidiä sobii kunnos?

28 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Pie kunnos, pättävy, näbei, näbevys, näbiesti, sellindytavat, piätaba, sellitä näbiesti, materjualu kodazil, materjualu junozil, villaine materjualu, pelvas, puuvillu, pättävy kouftaine, pättävy nyblypaidu.

2. Taivuta verbi.

vallita valliche-, valliche- e~o

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Выбирай одежду правильно. Одежду выбирают нужного размера и подходящую для занятий.

3. Kirjuta, mittumis sovis sinä kävyt školah.

4. Luve da kiännä dialougu.

— Školan pordahil minuu vuottau ystävy. Ole hyvä, anna tämä tiedokonehen disku hänele, minä kiirehtän sportukerhoh.

— Kuibo minä hänen tunnustan?

— Se on korgei kazvole mustutukku tyttö.

— Mis häi roih?

— Häi roih ruskielois takkilois da valgielois šuapkazis.

— Hyvä, annan.

— Passibo suuri.

Luaji oma pagin mallin mugah da kirjuta se.

29 urokku

1. Taivuta verbi.

varustua varusta-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Я готовлю подарок. Мы готовим подарок. Мама накрывает на стол. Дети приготовят игрушки.

2. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Midä pidäy varustua tuatal? _____

Midä pidäy varustua muamal? _____

Midä pidäy varustua lapsil? _____

Midä varustetah kaikin? _____

3. Kiännä ven'akse.

Kuuzahaine, šuorei, viäräččy, turbei, harvu, korgei, madal, torgulagevo.

Kiännä karjalakse.

Идти на базарную площадь, находиться на базарной площади, принести с базарной площади.

4. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Käytä adjektiivoin verdailu muoduo.

Pidäy löydiä turbei, šuorei, nuori, čoma kuuzahaine.

Mittuine kuuzahaine pidäy vallita? _____

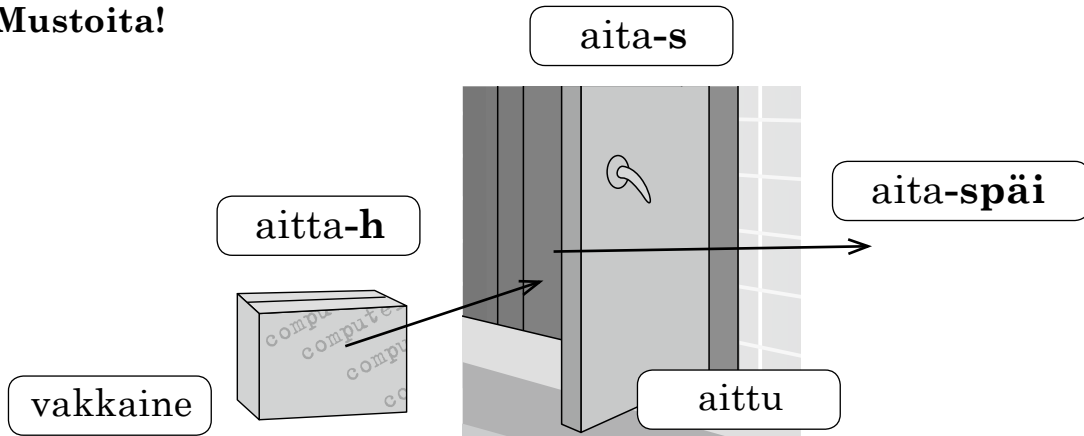
5. Piirusta kuuzahaine.

30 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Aittu, vakku, vakkaine, tulut, tulutsivotes, kuuzen ladvu, terä, kullattu terä, tartuttua, virittiä.

2. Mustoita!

Kiännä karjalakse.

Большая коробка, коробка с игрушками, маленькая кладовка, дверь кладовки. Я поставлю коробку в кладовку. Коробка с игрушками находится в кладовке. Ты принесёшь коробку из кладовки.

3. Taivuta verbi.

čomendua čomenda- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

4. Kirjuta, mil sinä čomendat kuuzahastu.

Käytä sanoi monikos:

erivärizet keräzet, čomat bobazet, ruskiel oravazet, sinizet linduzet, hobjazet jānoit, kuldazet kondiet

Malli: Minä čomendan kuuzahastu čomazil bobazil,

• Mustoita!

Monikkuo käytetäh, konzu pagin on **mones** ezinehes. Monikos käytetäh tunnustu **-t**. Toizis sijois käytetäh tunnuksii **-loi, -löi, -i**.

31 urokku

1. Taivuta verbit.

pyhkie pyhki-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

pestä peze- e~ö

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

2. Kiännä karjalakse.

Вымой посуду. Я вымою посуду. Мама вымоет посуду. Вытри посуду. Ты вытрешь посуду. Лена помогает вытирать посуду. Убери посуду в шкаф. Возьми посуду из шкафа.

Stolankatandutavat

3. Luve tekstu.

Pidäy maltua panna astiet stolale oigiesti. Joga hengelt stolan tuan on oma sija. Edeh pannah torielku.

Lope virkehet.

Torielkan luo oigies puolespäi pannah _____ .

Torielkan luo huruas puolespäi pannah _____ .

Torielkan ies on _____ .

Saluattustaučat pannah _____ .

32 urokku

1. Luve. Lövvä pättävät sanat. Avua salbavomerkit da kirjuta.

Uuttu vuottu vaste muamo luadiu *min?* (овощной салат) da (мясной салат), pastau magien *min?* (пирог). Tuatto keittäy *min?* (мясо), ostau *midä?* (конфеты), (фрукты) da (сок).

Pättävät sanat: liha, nämu, puunandimet, mehu, kazvossaluattu, lihasaluattu, piirai.

2. Taivuta verbi.

suaja sua-

yksikkö

monikko

1. min	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Midä sinä tahtot suaja lahjakse?

Kirjuta kirjaine Pakkasukole.

Armas Pakkasukko!

Tulou Uuzi vuozi. Uvvekse vuvvekse sinä annat lapsile lah-
jua. Ole hyvä, tuo lahju minulegi. Minä tahton suaja lahjakse
(min?)

Minun nimi on

4. Piirusta uvvenvuvven poštukartočku.

Kedä sinä hyvittelet Uvven vuvvenke?

Kirjuta hyvittely.

Armahat _____ !

Hyvittelen teidy _____ !

Toivotan teile _____ .

Teijän _____ .

33 urokku

1. Luve. Täytä dialougu.

— Mittuine siä on tänäpäi?

— _____

— Mittuine taivas on tänäpäi?

— _____

— Pastaugo päiväine?

— _____

— Panougo lundu?

— _____

2. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Äijygo kuudu on talves? _____

Mittumat kuut ollah? _____

3. Käytä verbit yksikön 3-ndes persounas.

tuučata tuuččua-

tuhuta tuhuo-

yksikkö

3. häi _____

4. Luve tekstu. Kirjuta se.

Tuli talvi. Kylmy mua, jövet da järvet muatah lumen al. Vilu tuuli liehuttau pal’l’hii puuloin oksii. Toiči on rauduvilu. Puaksuh tuuččuau da tuhuou. Valgei lumi kattau joga kohtazen. Lumikivokset läpetetäh vilus päivypastos. Puuloin oksat ollah valgies huurdehes.

Lövvä tekstas adjektiivat, viivua da kirjuta net.

34 urokku

1. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittuine elos on meččyelättilöil talvel? _____

Mindäh? _____

2. Vastua kyzymyksih.

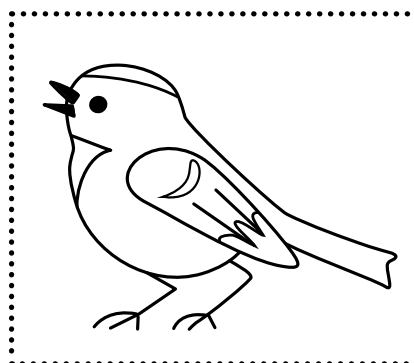
Midä syöy jänöi talvel? Midä syöy hirvi? Midä syöy oravu?

Kirjuta, käytä sanoi:

Kuuzen da pedäjän käbylöin siemenii, huavan kojua, puuloin varbazii, kuivua heiniä, omii suitoksii.

3. Mualua tiaine. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittuine on tiaine ulgonägyö myöte?

4. Kirjuta, mittumua vie talvilinduu tiijät.

Talvilinnut: _____

5. Kirjuta, mittumat linnut kävväh sinun syötinlaudazele.

Minun ... _____

35 urokku

1. Luve tekstu. Kiännä ven'akse.

Talvel lapsil on äijy iluo. Hyö suksitetah, čuratah mäes, kižatah lumoizil, hokkeih, luajitah lumiukkuo, luistellah. Ei varata viluu.

2. Vastua kyzymyksi.

Kirjuta kerdumus «Talvi-ilot».

Čuruatgo sinä mäespäi? Mil?

Suksitatgo sinä mečäs?

Konzu voibi kižata lumoizil, luadie lumiukkuo?

3. Taivuta verbi.

voittua voita-, voitta-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Победить в игре, победить в соревнованиях.

Мы победим в игре. Они победят завтра. Победит лучшая команда.

4. Piirusta hokkeijoukko.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Äijygo joukkuo kižuu hokkeikižah? _____

Kudai joukko voittau kižas? _____

36 urokku

1. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittuine talvi on Karjalas? _____

Kui sinä autat linduzii? _____

Midä ruatah vahnembat talvel? _____

2. Taivuta verbit imperfektas.

tulla tule- imperfektas: tul-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

olla ole- imperfektas: ol-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

3. Luve tekstu.

Tuli talvi. Pani äijän lundu. Pyhänpiän myö olimmo jovel. Pienet Maša da Nina čurattih regyöl mäespäi. Igor' da Vit'a suksitettih jogie myö. Suuret brihačut kižattih hokkeih.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittuine vuvvenaigu tuli? _____

Kus oldih lapset? _____

Midä hyö ruattih? _____

4. Kirjuta kedomus käyttäjen verbalöi imperfektas.

Anna nimi kedomuksele.

Egläi Olešši hätken (čurata čurua-) suksil. (Olla ole-) vilu. Mečäs (olla ole-) ylen čoma. Kodih häi (tulla tule-) myöhä,

a huondeksel (nosta nouze-) piänkivunke. Olešši (miärätä miäriä-) temperatuurin. (Olla ole-) žuaru. Muamo (käskie käske-) juvva rohtuo da viertä od'd'ualan alle. Olešši (juvva juo-) rohtuo da (viertä viere-). Terväh häi (parata parane-) da (mennä mene-) školah.

- **Pane mustoh!**

Imperfektan tunnus on **-i**.

Imperfektan **yksikön 3:ndes** persounas **ei ole** persounu-piätehty.

37 urokku

1. Taivuta verbit imperfektas.

andua anna-, anda- a~o **imperfektas:** ando-i-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

ommella ombele- e~0

imperfektas: ombel-i-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Kiännä karjalakse.

Мама даст иголку. Я сошью платье. Мама дала иголку.
Я сшила платье. Мне сшили платье, тебе сшили рубашку.

3. Luve tekstu.

Minä ombelin ičele sumčan. Sumču oli paha, ga minä olin
ylbei, gu iče sen ombelin.

— Mama, osta minule langua, minä nieglon t'outale sukat.

Kirjuta, mittuine on tyttöine luonnehtu myö.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Ongo tyttöine huolenpidäi? Mindäh? _____

Ongo häi nerokas? _____

4. Lövvä puaru. Yhtistä sanat viival.

huolenpidäi, hyväsydämelline, ahnakko, mielevy, tirpačču
kebjeimieline, tirpamatoi, huoletoi, vihaine, lašku

38 urokku

1. Taivuta verbit imperfektas.

kyzyö kyzy-

imperfektas: kyzy-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

Я спросил у тебя. Мы спросили у них. Они спросили у нас. Я прыгнул. Они прыгнули. Вы прыгнули.

— Ei-ei! Se oli vai buabaine.

Lövvä da kirjuta kai verbit imperfektas.

4. Kirjuta, mittuine on brihaččuine sinun mieles.
A tyttöine?

Käytä sanoit:

Viluverelline, hyväntahtoi, huoletoi, huolekas, kunnivokas,
pehmeisanaine, hyväsydämelline.

Brihaččuine on _____ .

Tyttöine on _____ .

39 urokku

1. Taivuta verbi imperfektas.

vastata vastua- ua~a

vasta-i-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Taivuta verbi.

kiittiä kiitä-, kiittä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Я спросил, ты ответил. Они ответили нам. Мама хвалит
меня. Они хвалят детей.

3. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittuman ystävän sinä ičele valličet?

Minä vallichen (mittuman?) ...-n, ...-n ystävän.

Käytä sanoja:

Čopakko, töläkkö, rohkei, varačču, mielevy, mieletöi, omanenäinen, tovelline, kielas, kunnivokas, pehmeisanaine, kielevy, vagavu, ičensuvaičči.

4. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Puaksuhgo sinuu kiitetäh? Mis?

40 urokku

1. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittumii luonnon ominažuksii niken ei suvaiče?

Niken ei suvaiče (mittumua?) ...

Mittumannu ei pie olla ruavos?

Valliče da kirjuta net ominažukset.

hyväntahtoi, vihaine huolekas, huoletoi, hyväsydämellin, čopakko, töläkkö, rohkei, varačču, kirkei, tovelline, kielas, pehmeisanaine, vagavu, ahnakko, lašku, mielevy, mieletöi, tirpačču, tirpamatoi, tiedäi, ilokas

Ruavos ei pie olla (mittumannu?) ...

2. Kiännä ven'akse.

Pihankabrastai, kuormittai, merimies, tukanleikkuaju, mečänkuadai, piämies, johtai, varajohtai, mečänvardoiččii, politsiimies, mualuaju, tiedomies.

3. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Kenenny ruatah vahnembat?

Muamo ruadau ...-nnu. _____

Tuatto ruadau ...-nnu. _____

41 urokku

1. Luve tekstu.

Kat'a suvaiččou elättilöi, tahtou parendua voimattomii. Kat'al on kažinpoigaine da popugai. Häi pidäy huoldu niilöis. Tyttöine lugou kniigoi elättilöih näh. Kat'a ei unohta syöttiä linduzii talvel.

Vastua kyzymykseh. Valliče sanat da kirjuta.

Mittuine on Kat'a?

Viluverelline, hyväntahtoi, huolekas, huoletoi, hyväsydämelline, čopakko, töläkkö, rohkei, varačču, tovelline, kielas, pehmeisanaine, vagavu, ičensuvaiččii, vihaine, ahnakko, lašku, mielevy, kebjeimieline, tirpačču, tirpamatoi.

2. Luve virkeh.

Elättidouhtoril pidäy äijy tiediä, pidäy hyvin opastuo da suvaija elättilöi.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Roihgo Kat'as hyvä elättidouhtori?

Mindäh?

3. Kirjuta salbavomerkilöis olijat sanat monikos.

Kyläs elättidouhtori parandau (midä?) (**lehmy, počči, hebo, kana**).

Linnois elättidouhtorit parandetah (midä?) (**koiru, kaži, lindu, kalaine**).

42 urokku

1. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Ket vastatah lapsii školas?

Ket ruatah syöndykohtas?

Ket ollah lapsienke urokoin jälles?

Ket pietäh puhtastu?

Ket lapsii opastetah?

2. Lövvä da yhtistä viivoil, ken midä ruadau.

keittäi	leikkuau tukkii
mečänvardoiččii	ombelou sobii
opastai	parandau voimattomii
tukanleikkuaju	kabrastau pihua
ombelii	pyydäy kalua
pihankabrastai	keittäy murginua
douhtori	vardoiččou meččiä
kalastai	opastau lapsii

3. Avua salbavomerkit. Pane sanat oigieh muodoh. Kirjuta.

Muamo on (douhtori). Tuatto ruadau (johtai). Konzu kazvan, minä roimmos (opastai).

4. Kirjuta omas perehes da ičes.

43 urokku

1. Taivuta verbit.

puolistua puolista- a~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

vardoiija vardoiče-, vardoičče- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

Kiännä karjalakse.

Защищать Родину, охранять границу.

Они защищают Родину. Они охраняют границу.

**2. Piirusta hyvittelykorti. Hyvittele tuattua da died'oidu
Ižänmuapuolistajan päivänke.**

Valliče variantu da kirjuta hyvittely.

Armahat _____ !

Hyvittelen teidy _____ !

Toivotan teile _____ .

Teijän _____ .

Armas _____ !

Hyvittelen sinuu _____ .

Toivotan sinule _____ .

Sinun _____ .

44 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Kogomus, tiedomies, painos, kuulužu, eepossu, piämies, kirvesmies, seppy, piästiä, ilmah piäzi, kerätä.

2. Taivuta verbit imperfektas.

kerätä keräi- **imperfektas:** kerä-i-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

piästä piäze- **imperfektas:** piäz-i-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Luve da kiännä ven'akse kerdomus. Kirjuta kiännös.

Elias Lönnrot on suomalainen tiedomies. Häi keräi äijän karjalan ranvahan runuo, pajuo yhteh kogomukseh. Sen nimi on eepossu «Kalevala».

Vuvvennu 1835 ilmah piäzi enžimäine «Kalevalan» painos. Nygöi «Kalevala» on kogo muailman kuulužu karjalan rahvahan eepossu.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Ken keräi karjalan rahvahan runot kogomukseh?

Konzu piäzi ilmah enzimmäine «Kalevalan» painos?

4. Kirjuta «Kalevalan» piämiehien nimet.

45 urokku

1. Luve tekstu.

Vahnu Väinämöine soittau kandlehel da pajattau. Kai meččyelätit kerävyttih da kuunellah. Tuldih rannale kondiet-mezikämmenet da hukat-ruogačut, ilvekset da oravat, tuldih da kuunellah korvat horkälleh.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mil soittau Väinämöine? _____

Ket tuldih kuundelemah Väinämöizen soitandua?

Kui net kuunellah? _____

2. Lövvä da yhtistä viivoil, kenenny on piämies.

Väinämöine	seppy
Ilmarine	mečästäi
Lemminkäine	soittai

46 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Kandeleh, hembei, hembieh helizou, valmistua, kiändiä, viizas, viizavus, nevvo.

2. Luve tekstu.

Eepossu «Kalevala» on kiänetty läs suale kielele. Livvikse sen kiändi Zinaida Dubinina. Eepossu on rahvahan viizavuon kogomus.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Äijälego kielele on kiänetty eepossu?

Ken kiändi sen livvikse? _____

Mittuine merki on eeposal? _____

47 urokku

1. Kuvaile, mittuine on sinun muamo ulgonägyö myöte. Kirjuta mittuine on muamo.

Kuavu:

Mittuine sinun muamo on kazvole?

Mittumat ollah muaman tukat?

Mittumat ollah hänen silmät da kulmat?

Mittuine nenä on muamal?

- 2. Kuvaile, mittuine on sinun muamo luonnehtu myö.**
Valliče sanat, kudamat koskietah sinun muamua. Kirjuta.

Hyväntahtoi, huolekas, huoletoi, hyväsydämelline, čopakko, töläkkö, viluverelline, tovelline, kielas, pehmeisanaine, vagavu, ičensuvaičči, vihaine, ahnakko, lašku, mielevy, kebjeimieline, tirpačču, tirpamatoi.

Minun muamo on _____

- 3. Valmistu kirjuttamah tiemukirjutustu muamah näh.**
Kiännä ven'akse.

Keittiä, pastua, niegluo, ommella, kabrastua, kirjondua, pyhkie, pestä, ostua, pajattua.

48 urokku

- 1. Vastua kyzymykseh.**

Midä ruadau sinun muamo?

Kirjuta kerdomus, käytä sanoi:

Keittiä (keitä-, keittä-), pastua (pasta-), niegluo (nieglo-), ommella (ombele-), kabrastua (kabrasta-), kirjondua (kirjonda-), pyhkie (pyhki-), pestä (peze-), ostua (osta-), pajattua (pajata-, pajatta-).

2. Luve, midä sanou poigu, midä sanou tytär.

Poigu:

Minä kabrastan omua pertii, imuroičen, lykkiän toppii, kävyn laukkah, pezen astieloi.

Tytär:

Minä kabrastan omua pertii, pezen astieloi, pyhkin latettu, valelen kukkazii, pyhkin pöylöi, keriän stolua.

Kiännä ven'akse tyttären libo poiijan kerdomus.

3. Vastua kyzymykseh. Kirjuta vastavus.

Kui sinä autat muamua?

4. Kirjuta tiemukirjutus muamah näh.

Kirjutuksen kuavu:

1. Mittuine on sinun muamo?
(ulgonägyö myö, luonnehtu myö)
2. Midä muamo maltau ruadua?
3. Kui sinä autat muamua?
4. Midä työ muamanke ruatto yhtes?

Luaji kirjutuksele nimi.

49 urokku

- **Pane mustoh!**

Se, net — **demonstratiivupronominat.**

se net

se-n, si-l niilöi-n

si-dä niilöi

1. Luve tekstu.

Tuatto osti Mišale krouliekan. **Krouliekku on čoma. Sil on pehmei harmai karvu, pitkät korvat, lyhyt händäine. Krouliekku suvaiččou** keldujuurikoidu, kagrua, kuivattuloi puuloin varboi, heiniä. **Se istuu** da ruttoh **jyvöy** kapustua.

Viivua pronominat.

2. Sanele uvvessah.

Kirjuta kerdomus (muuta merkityt sanat).

Alla nenga:

Tuatto osti Mišale kaksi krouliekua. ...

Viivua pronominat. Kui muututah pronominat?

3. Piirusta krouliekku.

Keksi arbaitus krouliekkah näh.

4. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä krouliekku suvaiččou syvvä?

5. Luve kerdomus.

Kozal on pehmei da lämmin villu. Kozan villas nieglotah lämmiä sobua. A vie koza andau maiduo. Sen maido on ylen pättävy eineh.

Kozat ollah boikoit. Net ku kozanvuonazet korgiesti hypitäh, maltetah nosta puuh dai koin levole.

Keksi kyzymykset tekstah.

50 urokku

1. Luve tekstu.

Koiru on enzimäine ristikanzan abuniekku. Koiru vardoiččou kodii, kävvy izändänke meččah, paimendau lammaskarjoi, auttau vardoija oman muanrajoi. Ongi pertiseläjat koirazet. Net ollah pienet, ylen čomat. Niilöi pietäh ilokse.

Lövvä kerdomukses pronominat, viivua net.

2. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Kui koiru auttau ristikanzua?

3. Taivuta verbi.

käskie kāske-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

Kiännä karjalakse.

Хозяин велел собаке охранять дом. Я приказал собаке
быть рядом. Родители велели накормить собаку.

4. Keksi kerdomus koirah näh kuavua myö.

Kuavu:

1. Kuibo on koiran nimi?
2. Ongo se rodukoiru?
3. Mittuine on koiru?
4. Midä koiru syöy?
5. Midä koiru suvaiččou ruadua?

51 urokku

1. Taivuta verbit.

lypsiä lypsä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

kuivata kuivua-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

2. Kiännä karjalakse.

Научиться доить корову, научиться сушить сено.

Бабушка доит корову. Я научусь доить корову. Мы сушим сено корове. Вы научитесь сушить сено. Они сушат сено.

3. Luve kerdomus.

Zor'ka

Hierus died'oil da buabal on lehmy. Sen nimi on Zor'ka. Zor'ka on ruspakko, vai očču da kaglu ollah valgiet. Huondeksel buabo lypsäy lehmän da työndäy karjah. Kaiken päivän Zor'ka on niityl. Ehtäl Zor'ka tulou kodih. Buabo myös lypsäy lehmän. Lehmy andau 20 litrua maiduo päiväs.

Ylen magei on Zor'kan maido. Buabo luadiu maijos ruahtuo, kannatestu, voidu.

Joga päiviä died'oi da buabo kabrastetah tahnuttu, annetah lehmäle syömisty da vetty. Kezäl hyö niitetäh da kuivatah heiniä lehmäle talvekse.

Keksi kyzymykset tekstah. Käytä sano:

Kus? Mittuine? Konzu? Midä? Äijängo? Kui? Midä ruadau? Midä ruatah?

52 urokku

1. Piirusta akvuariumu.

Kirjuta akvariuman kalazien nimet.

2. Kirjuta arbeits akvuariumah näh.

3. Kiännä ven'akse.

Kui pidäy oigiesti varustua akvuariumu?

1. Akvuariumah pidäy valua vetty da jättiä kolmekse päiviä.
2. Sit viet kuadua da panna pohjah puhtastu čuuruu 5–6 sm.
3. Jälles sidä ištuttua vezikazvokset da vagavasti valua akvuariumah net samazet viet.
4. Nygöi pidäy nedäli vuottua, kuni kazvokset juurrutah.
5. Sit äski voit työndiä sinne kalazet.

4. Kirjuta omas kodelätis kuavua myö.

Kuavu:

1. Mittuine sinul on kodelätti?
2. Kuibo on sen nimi? Mittuine se on?
3. Midä se suvaiččou?
4. Kui se auttau sinuu?

53 urokku

1. Kirjuta noumerat lugusanoil.

6 9 7 2 10 4 1 5 3 8

• Pane mustoh!

Numerualat (lugusanat).

1	2	3	4	5
yksi,	kaksi,	kolme,	nelli,	viizi,
6	7	8	9	10
kuuzi,	seiččie,	kaheksa,	yheksä,	kymmene

11–19 yksi + **tostu**, kaksi + **tostu**, kolme + **tostu**, i.m.i.

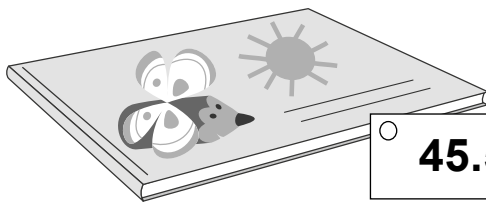
20, 30, ... kaksi + **kymmen**, kolme + **kymmen**, ..., 100 **sada**

200, 300, ... kaksi + **sadua**, kolme + **sadua**, ..., 1000 **tuhad**

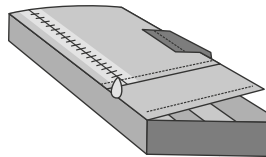
2. Kirjuta noumerat lugusanoil.

9, 6, 7, 15, 18, 12, 27, 93, 46, 70, 300, 951, 608

3. Joga tavaral on oma hindu. Hindu ozuttau, äijängo maksau yksi moine vehkeh.

45.50

98.30

Luaji oma pagin mallin mugah. Kirjuta.

- Äijängo maksau al'bomu?
- Al'bomu maksau 45 rubl'ua 50 kopeikkua.

4. Kniigulaukas hinnat ollah nengomat:

Kniigu — 150 rubl'ua. Žurnualu — 50 rubl'ua. Tetratti — 12 rubl'ua. Värepiirdimet — 65 rubl'ua. Kirjutin — 7 rubl'ua. Terendin — 23 rubl'ua. Piirdin — 4 rubl'ua. Kumi — 3 rubl'ua.

Luve dialougu.

- Terveh. Olgua hyvät, sanokkua, äijängo maksau kirjutin?
- Terveh. Kirjutin maksau 7 rubl'ua.
- Annakkua minule kaksi kirjutindu.
- Maksakkua kassah 14 rubl'ua.
- Olgua hyvät. Passibo.
- Passibo. Tulgua ostoksile.

Keksi oma pagin da kirjuta se.

54 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Hindu, ostos, ostai, myöjy, ozuteh, ozutusikkun, maksua, miärätä, miäriändykohtu, sovan noumer, jallan miäry, sobalaukku, jallaččilaukku.

2. Luve dialougu.

- Olgua hyvät, sanokkua, mittuine on pluat'an noumer?
- Pluat'an noumer on 38.
- Äijängo maksau pluat't'u?
- Pluat't'u maksau 530 rubl'ua.

Keksi oma pagin da kirjuta se.

3. Taivuta verbi.

miärätä miäriä-

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

4. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittuine on sinun sovan noumer?

5. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittuine on sinun jallan miäry?

55 urokku

1. Taivuta verbi.

tarita tariče-, taričče- e~o

yksikkö

monikko

1. minä _____ myö _____

2. sinä _____ työ _____

3. häi _____ hyö _____

tarita (midä?) šipainiekkua

Kiännä karjalakse.

Предлагать молоко, предлагать чай, предлагать кашу.

Официант предлагает мороженое. Мы предлагаем пойти в музей. Они предлагают калитки. Я предлагаю посмотреть фильм.

2. Kiännä ven'akse.

Koufeilu, taričcii, syömisnevvolistu, tarita, vallita, voileiby, päppi, šipainiekkua, kartohkupyöräkkö, jiämaido, vally paikku, kaikkie, ole hivä.

3. Luve dialougu.

- Terveh. Olettogo jo midä vallinnuh?
- Terveh. Kaksi kuppii koufeidu da kaksi päppii.
- Vie midä?
- Suaugo vie kaksi jiämaiduo mandžoinke?
- Suau. Kaikkiedah 166 rubl'ua.

Luaji oma pagin mallin mugah. Kirjuta.

Midä vallicet sinä?

56 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Hindu, ostos, ozuteh, oza, segatavar, veres, tuores, tämänpäiväine, egläine, pädevysaigu, pakuičus, löydiä, sellittiä, maksua, einehlaukku, eineh, pyhävoi.

2. Taivuta verbit.

löydiä lövvä-, löydä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

maksua maksa- a~e

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

3. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittumat ozat ollah einehlaukas?

Mittumah ozah menet ostamah ruahtuo?

Mittumah ozah menet ostamah puunandimii?

Mittumah ozah menet ostamah pyhävoidu?

Mittumah ozah menet ostamah kalua?

4. Luve dialougu.

- Terveh. Äijängo maksau kilo n'amuu?
- Terveh. Kilo maksau 90 rubl'ua.
- Annakkua minule puolikiluo n'amuu.
- Maksakkua kassah 45 rubl'ua.

Opi «ostua» puunandimii. Luaji oma pagin. Kirjuta.

Apel'siinu — 60 rubl'ua kilos. Juablokku — 65 rubl'ua kilos.
Mandariinu — 68 rubl'ua kilos. Viinumuarju — 80 rubl'ua kilos.
Gruuššu — 74 rubl'ua kilos. Persiekku — 85 rubl'ua kilos.

57 urokku

1. Taivuta verbit.

pitketä pitkene-,

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

ilmestyö ilmesty-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

2. Kiännä karjalakse.

Ранняя весна, поздняя весна, признак весны, прозрачный воздух, свежий воздух.

Дни становятся длиннее. Появляются проталины. Появляются первые листья.

3. Luve kerdomus.

Keviäl

Tuli aigaine kevät. Päivy pitkenöy. Kai luondo vähäžin havačču pitkäs unes. Päiväl on lämmin. Päiväine pastau, poltau lundu.

Lumi harmani da sulau. Ilmestytäh enzimäzet pälvet. Juostah-čurčetetah ojažet. Jiä joves kai mustenou. Terväh se puhkenou da lähtöy.

Levoloispäi riputah jiäpuikot. Vezi tippuu: tip-tip-tip. Se on kevät-pajoine. Huondeksil vie on suuret pakkazet. No mittuine jo on ilmu! Veres da läbinägyi!

Lövvä kerdomukses vastavukset kyzymyksih.

Midä ruadau?

Päivy _____ . Luondo _____ .

Päiväine _____ . Lumi _____ .

Jiä _____ . Vezi _____ .

Midä ruatah?

Pälvet _____ .

Ojazet _____ .

Jiäpuikot _____ .

4. Lövvä kerdomukses da kirjuta kirrahtukselline virkeh.

58 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Pälvi, lumikelloine, virboi, leskenlehti, lehtenkandaine, pihku, ilmu, luondo, tundomerki, aigaine, myöhäine, ihalmo, sullanluaduine, levittiä.

2. Luve tekstu.

Kazvokset keviäl

Pälvilöin kohtis vihandoiččou nuori heinäine. Mečäs jo kukitah lumikellozet. Virboi omil kukkazil čomendau meččiä. Terväh algau kukkie leskenlehti. Puulois avavutah lehtenkandazet. Mečäs tulou koivun da tuomen pihkale.

Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mi čomendau meččiä kukkazil?

Mi vihandoiččou pälvilöin kohtis?

Mit jo kukitah mečäs?

Mi terväh algau kukkie?

Mille tulou mečäs?

3. Piirusta pihl'ai, pihl'ajan lehti.

Mittuine on pihl'ai?

Kirjuta puus kuavua myö.

1. Puun korgevus.
2. Rungo da koja.
3. Lehtet.
4. Puu keviäl.
5. Puu sygyzyl.

59 urokku

1. Taivuta verbi.

kiirehtiä kiirehtä- ä~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Весной птицы спешат домой. Грач спешит домой. Скворцы спешат домой.

2. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittumua muuttolinduu sinä tiijät?

Muuttolinnut: _____

3. Luve kerdomus.

Soloveilindu

Soloveilindu tulou meile oraskuul. Sidä vie sanotah sadakielekse, sendäh gu se tiedäy äijän pajuo.

Soloveilindu on vähästy suurembi čiučoidu. Se on maksankarvaine, vai rindaine on valpahembi. Sen händäine on levei, pitky. Silmäzet ollah mustat.

Kuivis varbazis da lehtis se luadiu pezän tuhjoloih. Oraskuul sadakielen pajo kuuluu puolen yödy.

Čoma on se pajo! Sadakieli pajattau kaikkeh luaduh da äijäl väzyy. Huondeksel sil pidäy hyvin syvvä. Sadakieli tabailou da syöy toukkii, böbökkii, kudžoloi, hämähäkkilöi. Lopul keziä se n'okkiu marjoi da puunandimii.

Keksi kyzymykset tekstah. Käytä sanoi:

Konzu? Mindäh? Mittuine? Mis? Midä? Kui?

60 urokku

1. Luve kerdomus.

Piharuavot

Kevät toi äijän ruaduo. Jälles talvie pidäy ruokkie pihat. Kaikil on ruaduo. Rahvas haravoijah mullozii lehtii, kerätäh toppii.

Puulois da tuhjolois leikatah kuivanuzii oksii. Kohendetah aidoi, varustetah muadu kazvoksih näh.

Lövvä kerdomukses substantiivat monikos da kirjuta net. Viivua monikon tunnukses.

Kiännä kerdomus ven'akse.

2. Luve kerdomus. Kirjuta imperfektas.

Kai pereh egläi (olla, ole-) pihal. Buabo (haravoiija, haravoiče-, haravoičče-) pihua. Muamo (leikata, leikkua-) kuivanuzii oksii. Died'oi (kohendua, kohenda-) aidua. Tuatto (kiändiä, kiännä-, kiändä-) muadu. Minä (istuttua, istuta-, istutta-) puuhuttu, sinä (valella, valele-) sidä.

61 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Kiža, liikundukiža, kižuaju, kižanlugu, vedäi, tavata, tunnustua, sellittiä, yhtyö, ohjata, siduo, nel'l'uta, vallita.

2. Taivuta verbit.

tavata tabua-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

tundie tunne-, tunde-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

3. Taivuta verbit imperfektas.

tavata tabua- **taba-i-**

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

tundie tunne-, tunde-

tunn-i-, tund-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____

myö _____

2. sinä _____

työ _____

3. häi _____

hyö _____

Kiännä karjalakse.

Я поймаю тебя. Я поймал его. Мы поймаем их. Я узнаю
тебя. Я узнал его. Мы узнаем его.

62 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Liikundukiža, kižan tavat, vedäi, tavata, ohjata kižuamah, istuo kykkyzilleh, juosta pagoh, pajeta, ozuttua, kelletahto, mintahto, endine.

2. Taivuta verbit.

ozuttua ozuta-, ozutta- a~e

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

pajeta pagene- e~o

yksikkö

monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

3. Sellitä kižan tavat kižah niškoi sanoinke:

Meijän kaži Vas'ka
Ei ole lašku.
Päiväl päčil magailou,
Yölöil hiirii tabailou.
Hiiret Vas'kua varatah,
Loitos hänes pajetah.

Se roih uuzi kiža «Kazi Vas'ka». (Vedäi — kaži Vas'ka, kižuajat — hiiret.)

63 urokku

- **Pane mustoh!**

Numerualat vastatah kyzymyksih: **äijygo?** **äijäsgo?**

äijygo? yksi, kaksi, kolme, nelli, viizi, kuuzi, seičcie, kaheksa, yheksä, kymmene, sada, tuhat.

äijäsgo? enzimäine (yhte-s), **toine** (kahte-s), kolma-s, nellä-s, viije-s, kuvve-s, seiččeme-s, kaheksa-s, yheksä-s, kymmene-s, sua-s, tuhande-s.

- **Mustoita!**

Pakkaskuu, tuhukuu, kevätkuu, sulakuu, oraskuu, kezäkuu, heinykuu, elokuu, syvyskuu, ligakuu, kylmykuu, talvikuu.

1. Kiännä karjalakse.

Январь, апрель, июль, октябрь, декабрь, август, февраль, ноябрь, март, сентябрь, май, июнь.

2. Kiännä karjalakse.

День рождения папы 23 июня. Он родился в 1970 году.
День рождения бабушки 19 августа. Она родилась в 1948 году.

3. Kirjuta omas perehes.

4. Piirusta korti-kučundu.

Kirjuta kučundu omale roindupäiväle.

Armas _____ !

Kučun sinuu minun roidupäiväle, kudai roih

«___» _____ vuvvennu 20__ __ čuassuu __ minuuttua
adressi myö _____

Sinun _____ .

64 urokku

1. Taivuta verbit imperfektas.

soittua soita-, soitta-
yksikkö

imperfektas: soit-i-, soitt-i-
monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

pidiä pie-, pidä-
yksikkö

imperfektas: pi-i-, pid-i-
monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

Kiännä karjalakse.

Она играла на пианино. Он играл на гармошке. Я ему позвонил. Он отмечал день рождения в апреле. Я отметил день рождения дома.

2. Taivuta verbit imperfektas.

syvvä syö-,
yksikkö

imperfektas: sö-i-
monikko

1. minä	_____	myö	_____
2. sinä	_____	työ	_____
3. häi	_____	hyö	_____

juvvä juo-

imperfektas: jo-i-

yksikkö

monikko

1. minä _____	myö _____
2. sinä _____	työ _____
3. häi _____	hyö _____

Kiännä karjalakse.

Утром я ел кашу. В воскресенье мы ели пирог. После школы они пили сок.

3. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä syödih da juodi lapset roindupäivän pruazniekal?

4. Minä arbitan arbituksii gostile.

Ken arbuau, se suau palkindon.

Opi arvata:

- 1) 1 kuuzi, 12 oksua, joga oksal 4 peziä, joga pezäs 7 jäiččä.
(_____)
- 2) 1 lindu, 4 neniä. (_____)
- 3) 2 maguau, 2 seizou, 1 ielleh järilleh soudau.
(_____)
- 4) 1 kožino, 2 yöpuudu, joga puul 16 kanua.
(_____)

Lövvä arbituksen vastavus, kirjuta.

Uksi Vuozu Suu, hambahat Pielus

Pane mustoh arbitukset!

5. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Mittumii konkursoi piet sinä?

65 urokku

Poštukartočkale pidäy kirjuttua nenga:

Кому. Kelle: *Iivanan Timoile*

Куда. Kunne: *Škol'noin uuličču, kodi 27, fatieru 58*
Anuksenlinnu, Karjalan Tazavaldu

1. Kirjuta oma adressi.

2. Piirusta oma kodi.

Kirjuta kedomus kuavua myö.

Kuavu:

1. Mittuine on teijän kodi?
2. Mittumal kerroksel työ elättö?
3. Mittuine on teijän fatieran noumer?
4. Mittuine on teijän fatieru?

Käytä päteviä sanoja lubo luaji oma sana mallin mugah.

Puuhine, kivine, **monikerrokselline**, **yksikerrokselline**, **yksipertilline**, **kolmepertilline**, enzimäzel kerroksel, seiččemendel, kolmandeltostu.

3. Kiännä ven'akse.

Perti, edehine, keitändyperti, pezevyndyperti, valatti, pezomal'lu, sovanpezokoneh, seinyvuarnu, käzipaikka, muilu, hammasharju, vihkoine.

4. Vastua kyzymyksih da kirjuta vastavukset.

Mittuine on teijän fatieran pezevyndyperti?

Midä sie on? _____

66 urokku

1. Kiännä ven'akse.

Pölynimii, lomu, mielužu, mugavus, jiäškuappu, kerdu, kerävyö, imuroija, seinyškuappaine, kuhn'uvehkehet.

Kirjuta, midä on keitändypertis.

Keitändypertis on _____

2. Taivuta verbi.

imuroija imuroiče-, imuroičče- e~o

yksikkö

monikko

3. häi _____ hyö _____

Kiännä karjalakse.

Уютная квартира, помыть полы, вытереть пыль, полить цветы.

3. Luve kerdomus. Kiännä kerdomus ven'akse.

Fatieru pidäy pidiä puhtahannu. Joga lomul da joga soval pidäy olla oma sija. Joga negälii fatieru pidäy hyvinkabrastua. pölynimijäl puhtastua matot, pestä lattiet, pyhkie pölyt, valella kukat. Sit äski fatieru roih mielužu.

4. Vastua kyzymykseh da kirjuta vastavus.

Midä ruat sinä fatieras?

Käytä sano:

Keittiä (keitä-), pastua (pasta-), kabrastua (kabrasta-), pyhkie (pyhki-), pestä (peze-), valella (valele-), puhtastua (puhtasta-).

67 urokku

1. Luve tekstu.

Karjalas on 13 linnua. Karjalan linnoin nimet ollah: Petroskoi, Anuksenlinnu, Sordovala, Pitkyrandu, Lahtenpohju, Suojärvi, Kostamus, Kemi, Belomorsku, Segežu, Karhumägi, Kondupohju, Puudožu.

Anuksenlinnu on vahnin Karjalan linnu. Kostamus on nuorin Karjalan linnu. Petroskoi on Karjalan piälinnu.

Keksi kyzymykset tekstah.

Kirjuta kyzymykset.

2. Kiännä ven'akse.

Igä, enämbi, on perustettu, sijoittuo, vedellä, puuttuo, piästä, rahvas, raudutievokzualu, avtovokzualu, jogiportu, lendoazemu, tehveh tulla.

3. Luve kerdomus.

Petroskoi

Petroskoi on suuri linnu. Se sijoitui Oniegujärven rannale. Igiä Petroskoil on jo enämbi kolmiesadua vuotta. Se on perustettu vuvvennu 1703. Petroskoil ollah korgiet kivizet koit da leviet, pitkät uuličat. Linnas on äijy muzeidu, teatrua, školua, laukkua. Petroskoi on čoma linnu.

Petroskoil eläy äijy rahvastu. Linnua myö rahvastu vedelläh mašinat, avtoubusat, trolleibusat. Voit kävellä jallai, sit enämbän näit.

Petroskoile voit puuttuo poujezdal libo avtoubusal, voit piästä vetty myöte laival, voit tulla samol'otal. Petroskoil on raudutievokzualu, avtovokzualu, jogiportu, lendoazemu.

Terveh tulla Petroskoile!

Keksi kyzymykset tekstah. Kirjuta kyzymykset.

Käytä sanoit:

Konzu? Kus? Äijygo? Mittumat? Mittuine? Midä? Kui?

68 urokku

1. Luve tekstu. Kiännä tekstu ven'akse.

Anuksenlinnu

Anuksenlinnu on vahnin Karjalan linnu. Jo läs tuhat vuotu tagaperin sen ymbäristös elettih karjalazet. Anuksenlinnu on perustettu vuvvennu 1648. Se sijoitui kahten joven randoi myöte. Linnu ei ole suuri. Linnas on kolme školua, muuzikkuškola, taidehškola, sportuškola, muzei, kirjasto, lagevo, puisto, äijy laukkua.

2. Vastua kyzymykseh: Kus sinä elät?

3. Kirjuta kuavua myö:

1. Kus sinä elat?
2. Kus se sijoitui?
3. Konzu on perustettu?
4. Mittine on sinun aloveh?

Kaikkie hyviä!